

*Anders Ekeland, Helge Næsheim,
Dag Rønningen og Christoffer Berge*

Hvordan påvirkes innvandrerne av omslaget i arbeidsmarkedet?

Forord

Dette notatet er en første leveranse i et prosjekt for Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) om med tittelen ”Hvordan påvirkes innvandrerne av omslaget i arbeidsmarkedet?”

Bakgrunnen for prosjektet er at etter en lang periode med høykonjunktur er det nå klart at vi har gått inn i en periode med dårligere vekst i økonomien og fall i sysselsettingen. Vi ønsker å se nærmere på om hvordan dette påvirker innvandrernes arbeidsmarkedssituasjon. Mister de jobbene i større grad enn andre? Velger noen å dra hjem eller blir værende i Norge?

I denne omgang – i dette notatet – presenteres noen hovedtall for utviklingen i sysselsettingen og overgang til registrert ledighet for innvandrere sammenlignet med ”befolkningen” ellers. Innvandrerne er en sammensatt gruppe og de er derfor fordelt etter landbakgrunn.

Hovedkonklusjonen er at alle innvandrergrupper, med unntak av innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, kommer bedre ut enn befolkningen ellers med hensyn til sysselsetting og registrert ledighet som følge av de økonomiske nedgangstidene målt med den typen indikatorer som vi har brukt i dette notatet. Årsaken til det er at ”befolkningen ellers” og innvandrere fra EU-land i Øst-Europa var overrepresentert i de mest konjunkturutsatte næringer, som deler av industrien og bygge- og anleggsvirksomhet og fikk dermed en rask økning i ledigheten, men det hører med til bildet at de hadde lavere ledighet i utgangspunktet enn for eksempel innvandrere fra Asia og Afrika.

En må også ha i mente at tallene som presenteres her er fra den tidlige fasen av nedgangskonjunkturen det vil si for sysselsatte fram til 4.kvartal 2008 og registrerte arbeidsledige 1.kvartal 2009.

I den endelige rapporten som vil foreligge våren 2010 vil vi gå mer i detalj, ikke minst se på hvordan omslaget rammer næringer ulikt og hvordan ulik ”fartstid” i Norge er med på å bestemme hvor ”hardt” ulike arbeidstakergrupper blir rammet av omslaget.

Innhold

1 Innledning	3
2 Sysselsettingsutviklingen	4
2.1 De sysselsattes fordeling på næring før krisen	5
2.2 Endring i sysselsettingen fra 2007 til 2008.	7
Tabell 2. Sysselsatte menn etter næring og landbakgrunn. 4. kvartal 2007. Prosent	8
3 Registrert arbeidsledighet blant innvandrere	11
4 Overgang fra sysselsetting til arbeidsledighet	14
5 Videre arbeid	16
6 Oppsummering	17
Vedlegg A: Tilleggstabeller	18

1 Innledning

Finanskrisen som ble åpenbar i 2008 førte etter hvert til et klart omslag i arbeidsmarkedet - fra sterk vekst i sysselsettingen til stagnasjon. Og mens oppgangskonjunkturen fram til våren 2008 hadde medført en betydelig reduksjon i arbeidsledigheten, snudde utviklingen og ledigheten økte igjen.

Utviklingen har vært forskjellig for ulike deler av arbeidsmarkedet. Konjunkturutsatte næringer som bygg- og anleggsvirksomhet og eksportindustri har blitt rammet av konjunkturomslaget via redusert etterspørsel. På den annen side har det i offentlig sektor, og da særlig innenfor helse og sosialtjenester, fortsatt vært vekst i sysselsettingen.

I dette prosjektet skal vi se på hvordan innvandrere har blitt påvirket av nedgangskonjunkturen. Vi velger å dele opp problemstillingen ved at vi først ser om innvandrerne har en fordeling på næring som gjør at de samlet sett ble mer eller mindre utsatt enn andre for omslaget i arbeidsmarkedet. Deretter jamfører vi virkningen for innvandrerne og befolkningen ellers innenfor de næringer og bedrifter som har fått merke mest til problemene i økonomien. Siden sysselsettingsstatistikken som har tall for innvandrere og som refererer seg til et tidspunkt etter omslaget først ble publisert i juni 2009, vil denne delrapporten i hovedsak bare omhandle den første av disse to problemstillingene. Det er videre en begrensning at sysselsettingstallene som ble publisert i juni, refererer seg til status i en uke i november i 2008. Dette er relativt tidlig i nedgangsperioden.

Foruten å se på sysselsettingsutviklingen ser vi også på endringer i registrert ledighet. For den registrerte ledigheten har vi ferskere tall enn for sysselsettingen slik at virkningen av den økonomiske krisen blir tydeligere. Det er videre ikke alltid slik at personer som mister jobben ender opp som arbeidsledig i en lenger periode etterpå. Noen får seg en ny jobb i løpet av kort tid. De som ender opp som registrert ledige kan således sies å være de som merker størst følger av krisen.

I denne rapporten velger vi å omtale det som startet med betegnelsen ”finanskrisen” som en økonomisk krise. Videre bruker vi Statistisk sentralbyrås definisjon av innvandrere som er personer født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre. Den resterende delen av befolkningen i Norge, velger vi å omtale som ”befolkningen ellers”. Innvandrerne deles inn i grupper etter landbakgrunn. Landbakgrunn vil i en del tilfeller henge sammen med særtrekk ved ulike innvandrergrupper. Det kan gå på hvilke næringer de arbeider i, språkkunnskaper, botid, og hvor godt det ligger til rette for hjemreise om man mister jobben.

Standard for gruppering av personer etter innvandrerbakgrunn opererer med følgende grupper:

A	Født i Norge av to norskfødte foreldre
B	Innvandrere
C	Norskfødte med innvandrerforeldre
E	Utenlandsfødte med én norskfødt forelder
F	Norskfødte med én utenlandsfødt forelder
G	Født i utlandet av to norskfødte foreldre

Vi vil skille mellom to grupper – innvandrere, personer som har innvandret til Norge på ett eller annet tidspunkt, gruppe B – og ”alle andre”, dvs. A, C, E, F, G. Den siste gruppen er altså de vi i denne rapporten dels omtaler som ”befolkningen ellers”.

Vi ser i all hovedsak bare på personer som er registrert som bosatt i Norge ifølge Folkeregisteret. Man skal regnes som bosatt når man forventer å oppholde seg mer enn 6 måneder i Norge. Helt til slutt kommenteres kort noe om de ikke-bosatte som omtales som personer på korttidsopphold.

2 Sysselsettingsutviklingen

Det lages sysselsettingstall med fordeling etter innvandringsbakgrunn bare en gang i året, med tredje uke i november (4. kvartal) hvert år som referanseuke. Dette er tidlig i forhold til å se utslag på arbeidsmarkedet av den økonomiske krisen, fordi sysselsettingen fortsatte å vokse gjennom første halvår 2008. Endringstallene mellom 4. kvartal 07 og 4. kvartal 08 ligger dermed på hver side av et toppunkt for sysselsettingen. Vi har derfor i tabell 1 også tatt med endringstall for sysselsettingen fra noe mer aktuelle tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap for første kvartal 2009, for å se tydeligere hvilke næringer som ble mest påvirket av krisen¹.

Registertallene i tabell 1 viser at det fra 4. kvartal 07 til 4. kvartal 08 var en nedgang i sysselsettingen i industrien, transport og kommunikasjon og primærnæringene. For primærnæringene er nok dette mer resultatet av en langsiktig trend enn et utslag av den aktuelle økonomiske krisen. Næringen bygge- og anleggsvirksomhet viser fortsatt en viss økning selv om den er vesentlig lavere enn tidligere. Her kommer i tillegg at veksten i registertallene er noe overestimert. Det samme gjelder veksten i næringen ”Forretningsmessig tjenesteyting”.² Ferskere tall fra kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR), viser en forsterkning i tendensen fra registertallene. Sysselsettingen i industrien synker sammen med en klar nedgang også i bygge- og anleggsvirksomhet og en fortsatt nedgang i næringen ”Transport og kommunikasjon.” Veksten i forretningsmessig tjenesteyting er samtidig vesentlig lavere enn i tidligere kvartaler.

Tabell 1. Sysselsettingsutviklingen ifølge register og kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR)

	Register		KNR
	4. kv. 2007 – 4. kv. 2008		1. kv. 2008 - 1. kv. 2009
I alt	41 000		11800
Jordbruk, skogbruk, fiske	-800		-1900
Utvinning av råolje og naturgass	2 800		3000
Industri og bergverksdrift	-800		-7100
Kraft- og vannforsyning	700		400
Bygge- og anleggsvirksomhet	4 500		-5200
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	1 600		-500
Transport og kommunikasjon	-1 600		-2100
Finansiell tjenesteyting	2 200		100
Forretningsmessig tjenesteyting, eiendomsdrift	19 000		3300
Offentlig administrasjon og forsvar, sosialforsikring	700		3900
Undervisning	3 300		4300
Helse- og sosialtjenester	7 500		11800
Andre sosiale og personlige tjenester	2 200		1800
Uoppgitt	200		

¹ Tallene i KNR bygger på flere kilder, bedriftsundersøkelser (strukturstatistikk), Arbeidskraftundersøkelsen og registerdata som er avstemt pga. ulike definisjoner og innsamlingsprosedyrer. Den registerbaserte sysselsettingstatistikken bygger på NAVs register over arbeidstakere som så er sjekket mot andre kilder, primært Lønns- og trekkoppgaveregisteret til Skattedirektoratet.

² Det ble innført en såkalt ID-ordning vinteren 2008 for bygge- og anleggsplasser. Det vil si at personer som skulle inn på slike arbeidsplasser måtte kunne framvise et særskilt ID-kort. Dette lages på grunnlag av registrering i NAVs Aa-register som i sin tur er viktigste datakilde for registerstatistikken. Underlagsmateriale tyder på at innføringen av en slik ordning har bidratt til en redusert underrapportering av ansatte til til Aa-registeret. Veksten fra 4. kvartal 07 til 4. kvartal 08 har dermed blitt for høy. Dett samme ligger også bak deler av den sterke veksten i næringen Forretningsmessig tjenesteyting. I denne hovednæringen inngår blant næringen ”Utleie av arbeidskraft” hvor mange av de ansatte er utleid nettopp til bygge- og anleggsfirmaer og som dermed også måtte ha ID-kort.

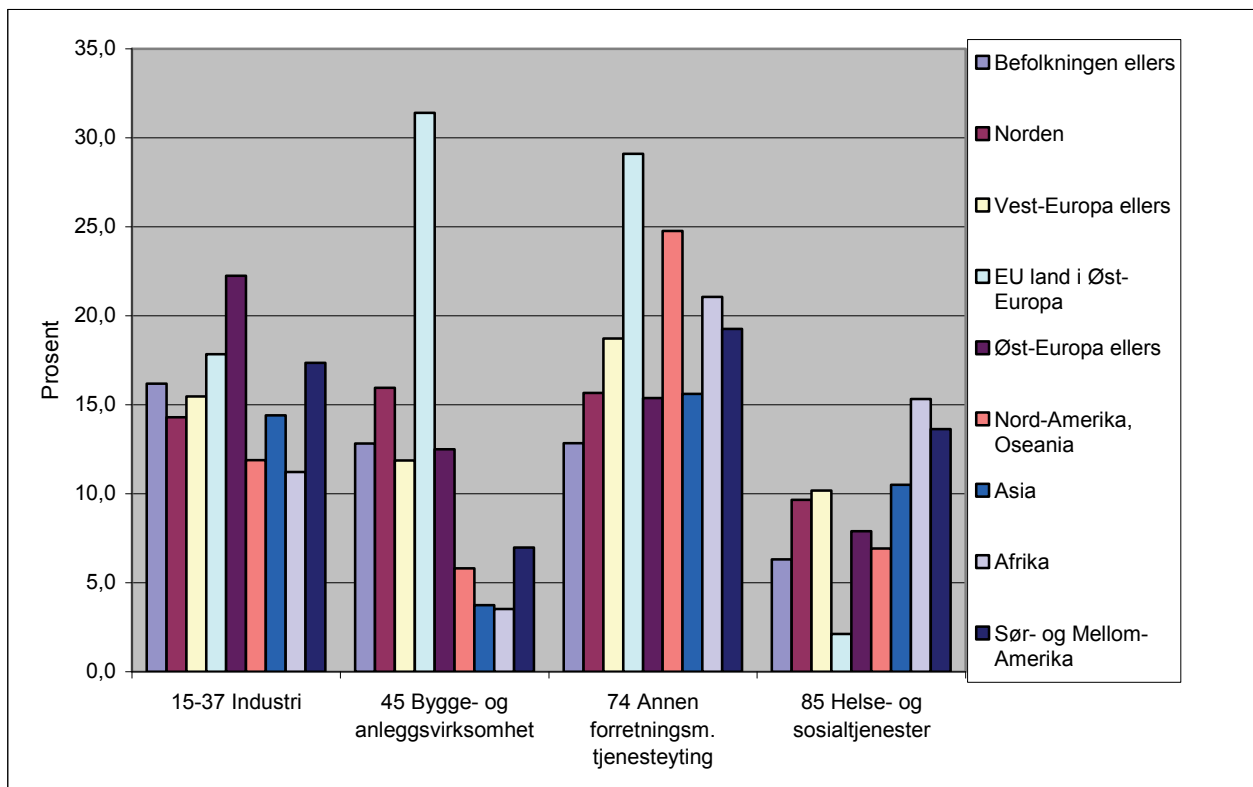
2.1 De sysselsattes fordeling på næring før krisen

Vi ser først på hvordan grupper etter innvandringsbakgrunn var fordelt på ulike næringer jamført med hvor stor andel de utgjorde av den samlede sysselsettingen i 4. kvartal 07. Vi fokuserer under gjennomgangen særlig på næringene industri og bygge- og anleggsvirksomhet. Det interessante er hvilke grupper som hadde en høyere eller lavere andel av de sysselsatte i disse næringene enn de har blant sysselsatte i alt i 4. kvartal 2007. Det sier noe om hvilke grupper som i utgangpunktet var mest eksponert for de problemer som disse to næringene fikk da den økonomiske krisen slo til. Vi ser på menn og kvinner hver for seg fordi det norske arbeidsmarkedet er veldig markant kjønnsdelt, dvs. at vi har typiske kvinne- og mannsdominerte næringer.

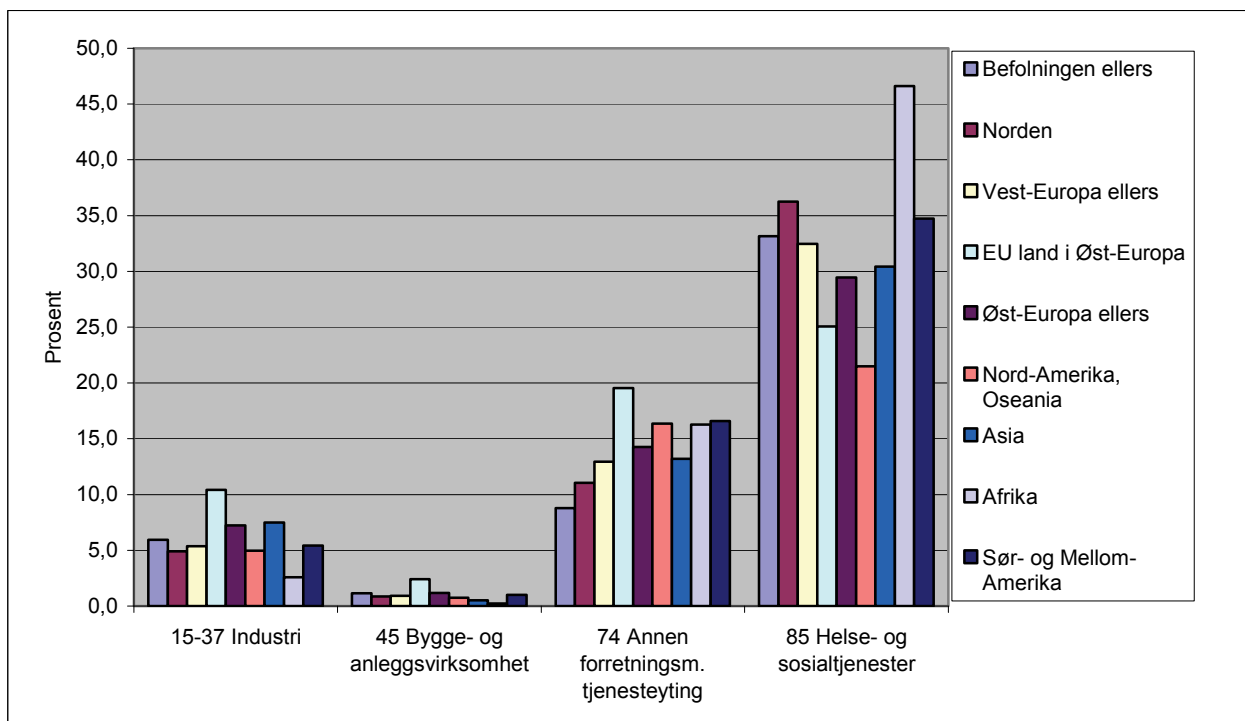
I figur 1 nedenfor viser hvordan sysselsatte menn med ulik landbakgrunn fordeler seg på noen utvalgte næringer. I industri er ikke forskjellene veldig store, men menn fra Afrika ligger lavest med rundt 11 prosent sysselsatt. Menn fra ”Øst-Europa ellers” ligger øverst med om lag 22 prosent. Dette er imidlertid en liten gruppe blant innvandrerne. I tabell 3 er landgruppene fordeling på næring framstilt på en noe annen måte slik at også den relative størrelsen kommer fram. Linje 1 i tabellen viser hvor stor andel hver landgruppe utgjør av de sysselsatte totalt. I de neste linjene viser man hvor stor andel landsgruppene utgjør innenfor hver næring. Ved å jamføre prosenten hver landgruppe har i første linje med andelene i linjene under, kan man se om landgruppen er overrepresentert/underrepresentert i den enkelte næring. Man ser her at mannlige innvandrere samlet sett er underrepresentert i industrien, mens befolkningen ellers er overrepresentert.

For bygge- og anleggsvirksomhet og annen forretningsmessig tjenesteyting ser vi av figur 1 at forskjellen er stor. I bygge- og anleggsvirksomhet har menn fra EU-land i Øst-Europa over 30 prosent av sine sysselsatte, mens andelen for menn fra Asia og Afrika er ned mot 3 prosent. EU-land i Øst-Europa og Nord-Amerika og Oseania har mange av sine sysselsatte i annen forretningsmessig tjenesteyting. Når krisen rammer bygge- og anleggsvirksomheten hardere enn andre næringer, blir sysselsatte fra EU-land i Øst-Europa også relativt sett hardere rammet fordi de har en høy andel av sine sysselsatte i denne næringen. Fordi innvandringen har fortsatt å være sterk fra disse landene fra 2007 til 2008 har de likevel økt sin andel av sysselsatte i denne næringen.

Figur 1 Sysselsatte menns fordeling på utvalgte næringer etter landbakgrunn 4. kvartal 2007. Prosent

Figur 2 Sysselsatte kvinners fordeling på utvalgte næringer etter landbakgrunn 4. kvartal 2007. Prosent

viser klart hvor kjønnsdelt det norske arbeidsmarkedet er. I forhold til

Figur 1 ser vi at gruppenes andeler i for eksempel industri er mye lavere. EU-land i Øst-Europa har drøye 10 prosent de andre rundt 5 prosent. Kvinneandelen i bygge- og anleggsvirksomhet er veldig lav for alle grupper. Siden krisen påvirker sysselsettingsnivået i helse og sosial langt mindre enn i bygge- og anleggsvirksomheten, blir kvinner generelt langt mindre grad rammet av krisen.

2.2 Endring i sysselsettingen fra 2007 til 2008.

Vi ser så på utviklingen fra 4. kvartal 07 til 4.kv.08. Igjen ser vi på menn og kvinner hver for seg. Tabell 4 viser endringer i andelen sysselsatte etter innvandringsbakgrunn for menn mellom 4. kvartal 07 og 4. kvartal 08. Den andel ”befolkningen ellers” utgjorde av den samlede sysselsettingen gikk ned med 1,1 prosentpoeng – og innvandrere ”i alt” økte tilsvarende. Innvandrere, uansett landbakgrunn, hadde en andel av den samlede sysselsettingen i 2008 som var høyere eller lik andelen i 2007. Det stemmer bra med at menn fra ”befolkningen ellers” i større grad enn de fleste andre var overrepresentert i de utsatte næringer før den økonomiske krisen startet. Når også mannlige innvandrere fra nye EU-land i Øst-Europa kom ut med en høyere andel i 2008 enn i 2007 på tross av at de hadde en høy andel i bygge- og anleggsnæringen, skyldes det at de også i denne perioden ble mange flere gjennom økt innvandring. Når vi ser på tall for registrert ledighet senere i denne rapporten, finner vi klare negative utslag for landgruppen

For menn som ikke var innvandrere finner vi ellers at deres andel av de sysselsatte gikk ned i alle næringer og at nedgangen i de mest kriseutsatte næringer var særlig sterk. For mannlige innvandrere fra Norden, Vest Europa ellers og Asia finner vi at deres andel av de sysselsatte økte i de fleste næringer.

For kvinner viser tabell 7 at også kvinner fra ”befolkningen ellers” hadde en lavere andel av alle sysselsatte i 4. kvartal 08 jamført med 4. kvartal 07. Utslaget var imidlertid mindre enn for menn. I motsetning til blant menn finner vi blant kvinner også nedgang i andelen for mange av innvandregruppene. Det var bare kvinnelige innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika som hadde en høyere eller lik andel i 2008 jamført med 2007.

Det at innvandrere har økt sin andel av de sysselsatte på bekostning av ”befolkningen ellers” (og særlig for menn), betyr ikke nødvendigvis at befolkningen ellers har fått en sterkere økning i arbeidsledigheten enn innvandrerne. For det første var det i perioden 4. kvartal 2007 til 4. kvartal 2008 fortsatt en viss vekst i sysselsettingen totalt sett i følge registerstatistikken. Også menn fra ”befolkningen ellers” hadde derfor enn viss vekst, om enn liten, i antall sysselsatte, selv om andelen sank.. Ser vi på problemnæringen industri finner vi en nedgang i tallet på mannlige menn fra ”befolkningen ellers” på over 3 000. En slik nedgang betyr imidlertid ikke at man må finne en tilsvarende oppgang i den registrerte ledigheten. En avgang fra en jobb i industrien kan bety at noen trekker seg fra arbeidstyrken i form av pensjonering. Det vil også kunne være noen som velger studier på heltid eller at man flytter tilbake til hjemlandet. Om man har hatt en jobb som ikke gir rettighet til dagpenger, vil motivasjonen være liten i forhold til å registrere seg som arbeidsledig hos NAV. Videre vil en del som sluttet i arbeid i problemnæringene raskt få seg jobb i en annen næring slik at de ikke blir registrert som arbeidsledig. I denne delrapporten har det ikke vært tid å se på alle disse mulige strømmene, men i kapittel 4 ser vi på overgang fra sysselsatt i 4. kvartal 07 til registrert arbeidsledig i april 2009.

Tabell 2. Sysselsatte menn etter næring og landbakgrunn. 4. kvartal 2007. Prosent

Næring og landbakgrunn	Befolkningen		Innvandrere								
	I alt ³	Eksklusive innvandrere	I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst-Europa	Øst - Europa ellers	Nord-Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
I alt	100	91,0	9,0	1,4	1,3	1,6	0,8	0,2	2,6	0,8	0,3
Jordbruk, skogbruk, fiske	100	97,0	3,0	0,7	0,5	1,0	0,2	0,1	0,4	0,1	0,0
Råolje og naturgass	100	93,2	6,8	1,2	3,2	0,2	0,2	0,6	0,8	0,4	0,2
Industri og bergverksdrift	100	91,3	8,7	1,2	1,2	1,7	1,2	0,2	2,4	0,6	0,3
Kraft- og vannforsyning	100	98,4	1,6	0,5	0,3	0,1	0,2	0,1	0,3	0,1	0,0
Bygg og anlegg	100	91,2	8,8	1,7	1,2	3,8	0,8	0,1	0,8	0,2	0,2
Handel, hotell- og restaurant	100	89,7	10,3	1,5	1,2	0,8	1,0	0,1	4,5	1,0	0,3
Transport og kommunikasjon	100	90,7	9,3	1,0	0,8	0,6	0,9	0,1	4,4	1,3	0,2
Finansiell tjenesteyting	100	97,1	2,9	1,1	0,6	0,1	0,1	0,1	0,7	0,1	0,1
Forretningsm. tjenesteyting	100	87,0	13,0	1,6	1,8	3,4	1,0	0,4	3,1	1,3	0,4
Off. administrasjon og forsvar	100	96,6	3,4	0,5	0,4	0,1	0,4	0,1	1,2	0,5	0,2
Undervisning	100	92,1	7,9	1,3	1,9	0,4	0,6	0,5	1,9	0,8	0,3
Helse- og sosialtjenester	100	87,4	12,6	2,0	2,0	0,5	1,0	0,2	4,2	2,0	0,6
Annen tjenesteyting	100	91,7	8,3	1,8	1,5	0,9	0,7	0,4	1,8	0,9	0,4

Tabell 3. Sysselsatte menn etter næring og landbakgrunn i 4. kvartal 2008. Prosent

Næring og landbakgrunn	Befolkningen		Innvandrere								
	I alt ⁴	Eksklusive innvandrere	I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst-Europa	Øst - Europa ellers	Nord-Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
I alt	100	89,9	10,1	1,4	1,5	2,1	0,9	0,2	2,8	0,9	0,3
Jordbruk, skogbruk, fiske	100	96,3	3,7	0,7	0,6	1,5	0,3	0,1	0,4	0,1	0,0
Råolje og naturgass	100	92,8	7,2	1,2	3,3	0,3	0,3	0,6	0,9	0,4	0,3
Industri og bergverksdrift	100	89,9	10,1	1,3	1,4	2,5	1,2	0,2	2,6	0,6	0,3
Kraft- og vannforsyning	100	98,1	1,9	0,5	0,5	0,1	0,2	0,1	0,4	0,1	0,0
Bygg og anlegg	100	89,5	10,5	1,7	1,4	5,2	0,8	0,1	0,8	0,2	0,2
Handel, hotell- og restaurant	100	88,9	11,1	1,6	1,3	1,1	1,0	0,2	4,7	1,0	0,4
Transport og kommunikasjon	100	89,7	10,3	1,1	0,9	1,1	1,0	0,1	4,6	1,4	0,2
Finansiell tjenesteyting	100	96,5	3,5	1,3	0,7	0,1	0,2	0,2	0,8	0,2	0,1
Forretningsm. tjenesteyting	100	85,6	14,4	1,8	2,1	4,0	1,0	0,4	3,3	1,3	0,5
Off. administrasjon og forsvar	100	96,3	3,7	0,5	0,5	0,1	0,5	0,1	1,3	0,6	0,2
Undervisning	100	91,6	8,4	1,3	2,0	0,5	0,6	0,5	2,2	0,9	0,4
Helse- og sosialtjenester	100	86,8	13,2	2,1	2,1	0,5	1,1	0,2	4,4	2,2	0,6
Annen tjenesteyting	100	91,1	8,9	1,9	1,7	1,1	0,7	0,4	1,9	0,9	0,4

³ Pga. avrunding vil ikke alle linjesommene summere seg til 100.⁴ Pga. avrunding vil ikke alle linjesommene summere seg til 100.

Tabell 4. Endring i sysselsettingsandeler fra 4. kvartal 2007 til 4. kvartal 2008, etter landbakgrunn. Menn

Næring og landbakgrunn	Innvandrere									
	Befolkningen ellers	I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst- Europa	Øst - Europa ellers	Nord- Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom- Amerika
I alt	-1,1	1,1	0,0	0,2	0,5	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0
Jordbruk, skogbruk, fiske	-0,7	0,7	0,0	0,1	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Råolje og naturgass	-0,4	0,4	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
Industri og bergverksdrift	-1,4	1,4	0,1	0,2	0,8	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Kraft- og vannforsyning	-0,3	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Bygg og anlegg	-1,7	1,7	0,0	0,2	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Handel, hotell- og restaurant	-0,8	0,8	0,1	0,1	0,3	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1
Transport og kommunikasjon	-1,0	1,0	0,1	0,1	0,5	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0
Finansiell tjenesteyting	-0,6	0,6	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Forretningsm. tjenesteyting	-1,4	1,4	0,2	0,3	0,6	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1
Off. administrasjon og forsvar	-0,3	0,3	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Undervisning	-0,5	0,5	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1
Helse- og sosialtjenester	-0,6	0,6	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0
Annen tjenesteyting	-0,6	0,6	0,1	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0

Tabell 5. Sysselsatte kvinner etter næring og landbakgrunn. 4. kvartal 2007. Prosent

Næring og landbakgrunn	Innvandrere										
	I alt ⁵	Eksklusive innvandrere	I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst- Europa	Øst - Europa ellers	Nord- Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom- Amerika
I alt	100	91,9	8,1	1,5	0,9	0,9	1,1	0,2	2,6	0,6	0,4
Jordbruk, skogbruk, fiske	100	95,3	4,7	0,8	0,6	1,2	0,5	0,2	1,3	0,1	0,2
Råolje og naturgass	100	91,5	8,5	1,6	2,9	0,4	0,8	0,6	1,4	0,3	0,5
Industri og bergverksdrift	100	91,2	8,8	1,2	0,8	1,5	1,3	0,2	3,3	0,2	0,3
Kraft- og vannforsyning	100	96,5	3,5	1,1	0,4	0,3	0,6	0,1	0,7	0,1	0,2
Bygg og anlegg	100	93,5	6,5	1,1	0,7	1,8	1,1	0,1	1,2	0,1	0,3
Handel, hotell- og restaurant	100	91,4	8,6	1,5	0,6	0,8	1,3	0,1	3,5	0,5	0,4
Transport og kommunikasjon	100	92,8	7,2	1,7	1,0	0,7	0,7	0,2	2,2	0,5	0,3
Finansiell tjenesteyting	100	96,4	3,6	1,3	0,5	0,4	0,4	0,2	0,7	0,1	0,1
Forretningsm. tjenesteyting	100	87,7	12,3	1,8	1,2	1,8	1,7	0,4	3,7	1,0	0,7
Off. administrasjon og forsvar	100	93,9	6,1	0,9	0,5	0,5	1,1	0,1	2,2	0,5	0,3
Undervisning	100	93,4	6,6	1,2	1,4	0,6	0,8	0,4	1,5	0,3	0,3
Helse- og sosialtjenester	100	92,2	7,8	1,6	0,9	0,6	1,0	0,1	2,4	0,8	0,4
Annen tjenesteyting	100	92,8	7,2	1,7	1,1	0,7	1,0	0,3	1,8	0,3	0,3

⁵ Pga. avrunding vil ikke alle linjesummene summere seg til 100.

Tabell 6. Sysselsatte kvinner etter næring og landbakgrunn i 4. kvartal 2008. Prosent⁶

Næring og landbakgrunn	Innvandrere										
	Befolkningen		I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst-Europa	Øst - Europa ellers	Nord-Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
I alt ⁷	Eksklusive innvandrere										
I alt	100	91,1	8,9	1,6	1,0	1,1	1,2	0,2	2,8	0,6	0,4
Jordbruk, skogbruk, fiske	100	94,5	5,5	0,8	0,7	1,8	0,5	0,1	1,3	0,1	0,1
Råolje og naturgass	100	90,4	9,6	1,7	3,2	0,6	0,9	0,8	1,4	0,3	0,7
Industri og bergverksdrift	100	89,9	10,1	1,3	1,0	2,1	1,4	0,2	3,5	0,3	0,4
Kraft- og vannforsyning	100	95,6	4,4	1,2	0,5	0,6	0,8	0,2	0,7	0,2	0,2
Bygg og anlegg	100	92,2	7,8	1,3	0,8	2,4	1,2	0,1	1,4	0,2	0,4
Handel, hotell- og restaurant	100	90,4	9,6	1,7	0,7	1,1	1,4	0,1	3,8	0,5	0,4
Transport og kommunikasjon	100	92,0	8,0	1,7	1,0	1,0	0,9	0,2	2,3	0,5	0,4
Finansiell tjenesteyting	100	96,0	4,0	1,3	0,5	0,5	0,5	0,2	0,8	0,1	0,2
Forretningsm. tjenesteyting	100	86,3	13,7	2,0	1,4	2,6	1,7	0,4	3,8	1,0	0,7
Off. administrasjon og forsvar	100	93,1	6,9	0,9	0,5	0,6	1,2	0,1	2,6	0,6	0,3
Undervisning	100	92,8	7,2	1,2	1,5	0,8	0,9	0,4	1,7	0,3	0,3
Helse- og sosialtjenester	100	91,5	8,5	1,6	0,9	0,7	1,1	0,1	2,6	0,9	0,5
Annen tjenesteyting	100	92,1	7,9	1,8	1,2	0,9	1,1	0,3	2,0	0,3	0,3

Tabell 7. Endring i sysselsettingsandeler fra 4. kvartal 2007 til 4. kvartal 2008, etter landbakgrunn. Kvinner

Næring og landbakgrunn	Innvandrere										
	Befolkningen		I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst-Europa	Øst - Europa ellers	Nord-Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
ellers	ellers										
I alt	-0,8	0,8	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	
Jordbruk, skogbruk, fiske	-0,8	0,8	0,0	0,1	0,6	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	
Råolje og naturgass	-1,1	1,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,2	
Industri og bergverksdrift	-1,3	1,3	0,1	0,2	0,6	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	
Kraft- og vannforsyning	-0,9	0,9	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	
Bygg og anlegg	-1,3	1,3	0,2	0,1	0,6	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	
Handel, hotell- og restaurant	-1,0	1,0	0,2	0,1	0,3	0,1	0,0	0,3	0,0	0,0	
Transport og kommunikasjon	-0,8	0,8	0,0	0,0	0,3	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	
Finansiell tjenesteyting	-0,4	0,4	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	
Forretningsm. tjenesteyting	-1,4	1,4	0,2	0,2	0,8	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	
Off. administrasjon og forsvar	-0,8	0,8	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,4	0,1	0,0	
Undervisning	-0,6	0,6	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	
Helse- og sosialtjenester	-0,7	0,7	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	
Annen tjenesteyting	-0,7	0,7	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	

⁶ Pga. avrunding vil ikke alle linjesummene summere seg til 100.

⁷ Pga. avrunding vil ikke alle linjesummene summere seg til 100.

3 Registrert arbeidsledighet blant innvandrere

Det var en økning i den registrerte ledigheten fra februar 2008 til februar 2009 for alle grupper, både blant innvandrere og befolkningen ellers. Tabell 8 viser at innvandrerne samlet sett hadde en sterkere prosentvis økning i antall registrerte ledige (70 prosent) enn befolkningen ellers (58 prosent). Men tallene viser en stor spredning i veksten i ledigheten mellom ulike innvandrergrupper. Det er i all hovedsak veksten i registrert ledighet blant innvandrere fra EU-land (inkludert Norden) som gjør at innvandrerne samlet sett får en sterkere vekst i ledigheten enn ikke-innvandrerne. Veksten i antall registrert ledige fra Afrika er for eksempel bare halvparten så sterk som for "befolkningen ellers".

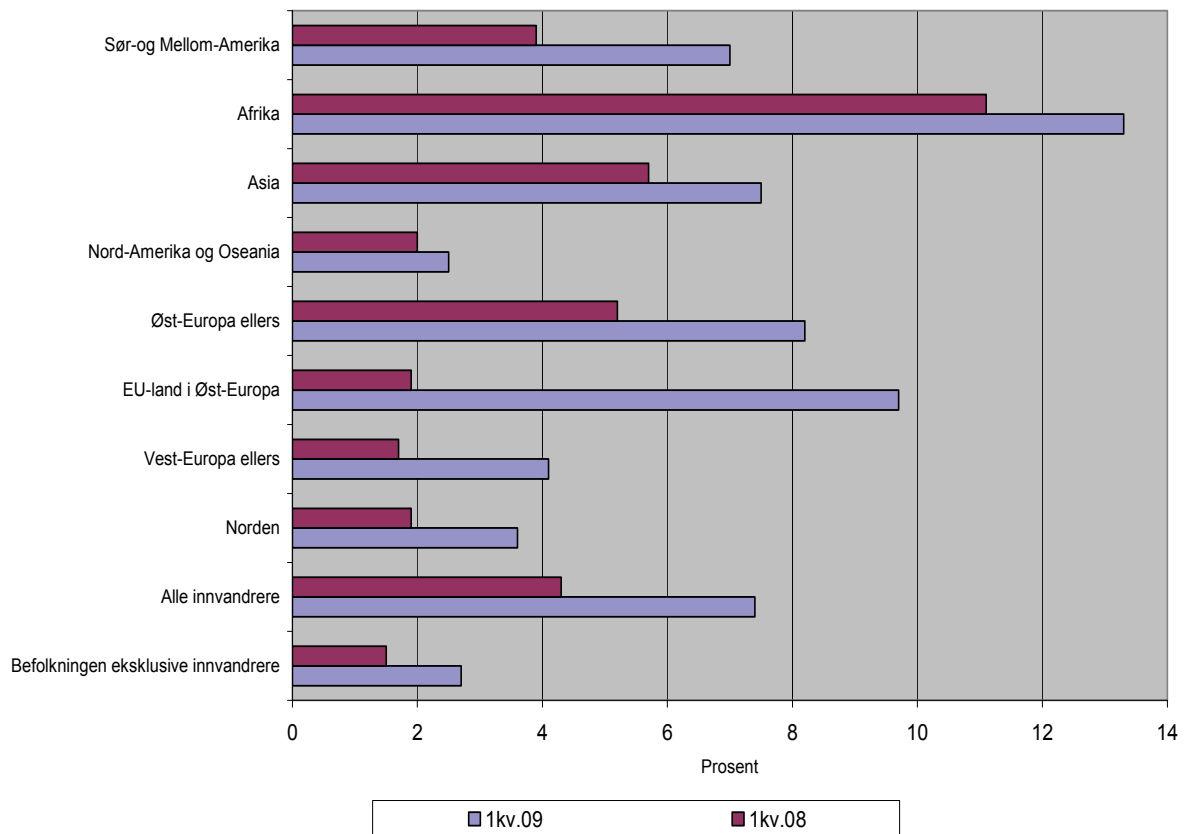
Tabell 8. Registrerte helt arbeidsledige. Utgangen av februar 2008 og 2009

Landbakgrunn	Februar 2008			Februar 2009				
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	Differanse feb 08 -09	Prosentvis økning
Registrerte helt arbeidsledige	41993	23649	18344	67446	43664	23782	25453	60,6
Befolkningen ekskl. innvandrere	31951	18092	13859	50389	32624	17765	18438	57,7
Bosatte innvandrere i alt	10042	5557	4485	17057	11040	6017	7015	69,9
Norden	622	354	268	1089	716	373	467	75,1
Vest-Europa ellers	514	320	194	1152	849	303	638	124,1
EU-land i Øst-Europa	771	444	327	3768	3097	671	2997	388,7
Øst-Europa ellers	1408	633	775	1964	1083	881	556	39,5
Nord-Amerika og Oseania	93	54	39	134	75	59	41	44,1
Asia	4106	2144	1962	5655	3030	2625	1549	37,7
Afrika	2128	1440	688	2698	1866	832	570	26,8
Sør- og Mellom-Amerika	400	168	232	597	324	273	197	49,3

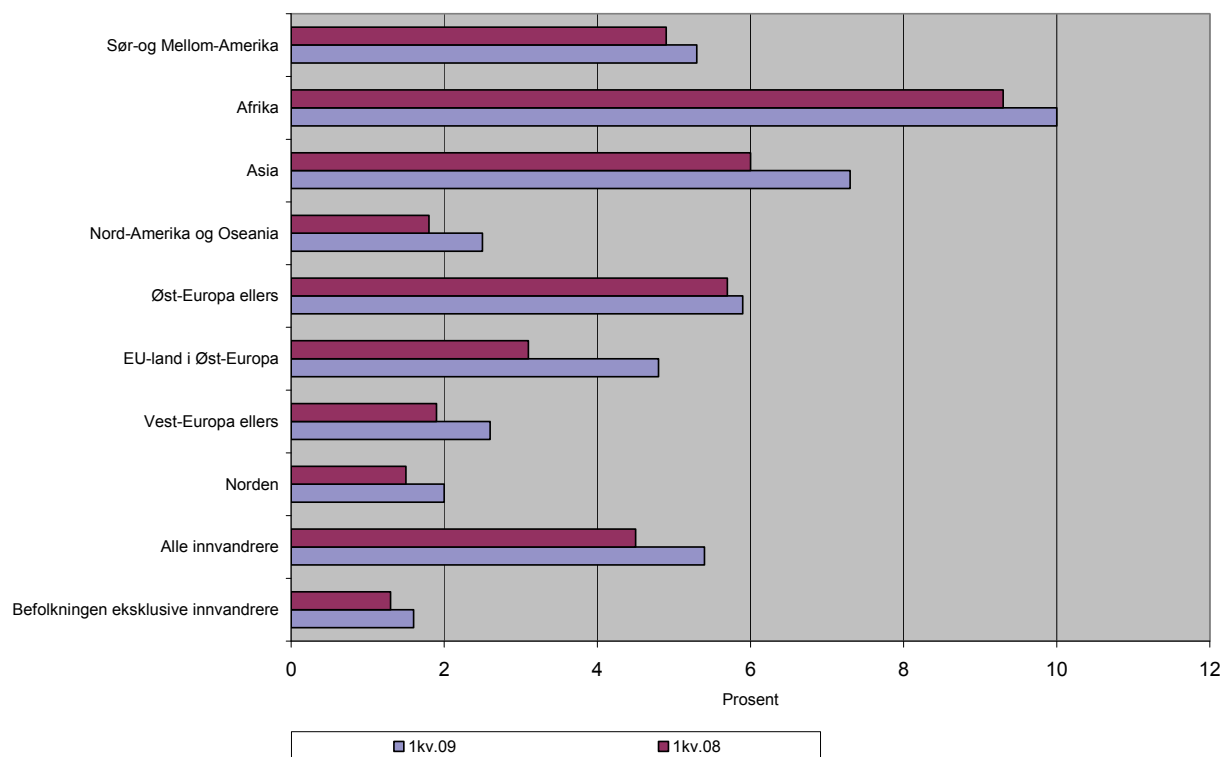
Tallene over utviklingen i registrert ledighet viser altså at den gunstige næringsfordelingen som store innvandregrupper hadde før den økonomiske krisen har medført at de har hatt en relativt sett lavere vekst i antall registrerte arbeidsledige.

Fortsatt lå imidlertid nivået på registrerte ledige fra Afrika i 1. kvartal 2009 betydelig høyere enn for ikke- innvandrere.

Figur 3. Arbeidsledighetsprosent blant menn 1. kvartal 2009 og 1. kvartal 2008 etter landbakgrunn. Prosent

Figur 4. Arbeidsledighetsprosent blant kvinner 1. kvartal 2009 og 1. kvartal 2008 etter landbakgrunn. Prosent.

4 Overgang fra sysselsetting til arbeidsledighet

Mens analysene over er basert på tverrsnittsdata for ulike tidspunkt, presenteres nå tall hvor vi følger individer over tid. Nærmere bestemt ser vi på om de som var sysselsatt i 4. kvartal 2007 var registrert som arbeidsledig i april 2009.

Overgang fra sysselsetting til arbeidsledighet er ett av de utfallene som kan følge av at folk mister jobb eller selv velger å slutte i arbeid. Som nevnt tidligere er ikke dette den eneste tilstanden folk kan havne i når de forlater en jobb. En del kan gå ut av arbeidsmarkedet, for eksempel over i alderspensjon, og andre kan fortsatt være sysselsatt ved at de har fått seg et annet arbeid. Slike overganger skjer i alle år, men fokus her er overganger i årene hvor den økonomiske krisen slo til og hvordan denne varierer med innvandringsbakgrunn. Er det for eksempel slik at "befolkningen ellers" lettere får seg ny jobb og således at færre blir registrert ledige? Vi fant under gjennomgangen av sysselsettingstall etter næring for 2007 og 2008 at "befolkningen ellers" var mer utsatt enn de fleste innvandregrupper for virkningen på sysselsettingen av den økonomiske krisen. Således kan de sies å være hardere rammet. Hvis de på den andre siden lettere finner ny jobb kan man si at konsekvensene likevel ikke er så store for dem. I denne delrapporten har vi dels ikke hatt tid og dels ikke hatt data til å få belyst alle strømmer ut av jobber og inn i annen jobb eller inn i andre statuser enn sysselsetting. Vi ser kun på overgangen fra å være sysselsatt til å bli registrert ledig eller på arbeidsmarkedstiltak (for enkelhetsskyld omtaler vi det bare som registrert ledig).

Når vi ser på overgangen fra sysselsetting til registrert ledighet har vi ikke hatt anledning til å se mer på bakgrunnskjennemerker som vil være av betydning for om folk har havnet i registrert ledighet framfor andre statuser. Om avgang fra sysselsetting kommer i form av oppsigelser, kan man for eksempel tenke seg at en del grupper innvandrere vil komme dårlig ut på grunn av lav ansiennitet i bedriften og ikke fordi de er innvandrere som sådan. Dette skulle i så fall tilsi at de også i år med generelt gode konjunkturer, har en høyere andel som går fra sysselsetting til ledighet. Oppsigelser skjer i alle år, også i perioder med generell vekst i sysselsettingen. Vi har derfor også laget tall for overgang fra sysselsetting i 4. kvartal 2006 til registrert ledighet eller tiltak i april 2008.

Tabell 9 viser overgangsrater for innvandringsgrupper mellom 4. kvartal 07 og april 2009. For innvandrere var 4,4 prosent av de sysselsatte blitt registrert ledige i april 2009, mot 1,8 prosent blant befolkningen ellers. Personer med landbakgrunn fra EU-land i Øst-Europa, Øst-Europa ellers, Asia, Afrika og Latin- Amerika hadde høyest andel av de sysselsatte som var blitt ledige. Personer med bakgrunn fra Norden, Vest-Europa ellers og Nord-Amerika og Oseania hadde andeler som var mer lik "befolkningen ellers".

Tabell 9. Sysselsatte totalt i 4. kvartal 2007, og de av disse som var registrert ledige eller på tiltak i april 2009 etter landbakgrunn. Antall og prosent

Landbakgrunn	Sysselsatte 4. kvartal 2007		Ledige eller på tiltak i april 2009	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Befolkningen ellers	2 270 858	91,4	42 170	1,9
Alle innvandrere	213 144	8,6	11 933	5,6
Norden	35 333	1,4	766	2,2
Vest-Europa ellers	27 173	1,1	776	2,9
EU-land i Øst-Europa	30 549	1,2	2 766	9,1
Øst-Europa ellers	23 695	1,0	1 366	5,8
Nord-Amerika og Oseania	5 020	0,2	107	2,1
Asia	65 135	2,6	3 906	6,0
Afrika	17 733	0,7	1 762	9,9
Sør- og Mellom-Amerika	8 506	0,3	484	5,7

Av tabell 10 ser vi samme hovedmønster i perioden fra 4. kvartal 2006 til april 2008 hvor det var høykonjunktur. Personer som ikke var innvandrere hadde lavest overgang fra sysselsetting til ledighet. Vi ser også, ikke overraskende, at både innvandrere og befolkningen ellers hadde en betydelig større overgang fra sysselsetting til ledighet etter konjunkturuomslaget. Men ser vi på veksten i overgangsratene mellom de to periodene, finner vi at den prosentvise veksten var mindre for de fleste innvandrergroppene enn for befolkningen ellers – fordi den lå høyere også under høykonjunkturen. Unntakene er innvandrere fra Vest Europa utenom Norden og i særdeleshet innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, som lå lavt i utgangspunktet. Mens innvandrere fra Asia har en snau dobling, fra 3,1 %, (jf. Tabell 10) til 6,0 – (jfr. Tabell 9) og Afrika med en dobling. Dette sammenlignet med med veksten for ”befolkningen ellers” som er klart mer enn det dobbelte. For innvandrere fra EU-land i Øst-Europa var den prosentvise veksten i overgangsraten er ledighetsraten blitt over fire ganger større. og de endte på et nivå ledighet som var den nest høyeste, bak Asia.

Tabell 10. Sysselsatte totalt i 4. kvartal 2006, og de av disse som var registrert ledige eller på tiltak i april 2008 etter landbakgrunn. Antall og prosent

Landbakgrunn	Sysselsatte 4. kvartal 2006		Ledige eller på tiltak i april 2008	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Befolkningen ellers	2 207 582	92,4	15 905	0,7
Alle innvandrere	181 420	7,6	4 172	2,3
Norden	33 492	1,4	318	0,9
Vest-Europa ellers	23 912	1,0	238	1,0
EU-land i Øst-Europa	17 957	0,8	312	1,7
Øst-Europa ellers	21 072	0,9	555	2,6
Nord-Amerika og Oseania	4 519	0,2	45	1,0
Asia	57 792	2,4	1 770	3,1
Afrika	15 027	0,6	743	4,9
Sør- og Mellom-Amerika	7 649	0,3	191	2,5

Det ser altså ut som om innvandrenes høyere overgang fra sysselsetting til ledighet fra 4. kvartal 2007 til april 2009 ikke er spesielt forbundet med den økonomiske krisen, men at den er mer et strukturelt fenomen. Og da er man inne på mulige årsaker som at de kan ha kortere ansiennitet, dårligere omstillingsevne som følge av språk og andre forhold relatert til kompetanse. Selv om mange innvandrergropper relativt sett ikke har fått forverret sin situasjon i forhold til arbeidsmarkedet jamført med befolkningen ellers, har de fortsatt en god del høyere overgangsrater til ledighet.

5 Videre arbeid

Hovedårsaken til at de fleste innvandrergupper kommer relativt bra ut jamført med befolkningen ellers, synes å være at de hadde en lavere andel sysselsatte i de næringer som er hardest rammet av nedgangskonjunktorene. I det videre arbeid i prosjektet vil vi gå mer inn på tall for enkelt næringer. Selv om innvandrerne, med unntak av de fra EU-land i Øst-Europa, samlet sett kommer relativt bedre ut enn befolkningen ellers, kan det være at man ikke finner det samme om vi ser på de som arbeidet innen næringene med størst problemer.

I det videre arbeid vil vi også trekke inn utviklingen for sysselsatte på korttidsopphold i Norge. Det er personer som ikke forventes å bosette seg i Norge mer enn 6 måneder. Tall over registrert ledighet for denne gruppen har fram til og med 2. kvartal 2009 vist en beskjeden økning i antall ledige personer. Fordi utgangspunktet var svært lavt, blir det likevel en solid prosentvis økning.

Tabell 11. Arbeidsledige ikke registrert bosatte, etter landbakgrunn. 1. og 2. kvartal 2008 og 2009

	1. kvartal		2. kvartal	
	2008	2009	2008	2009
I alt	566	1 254	516	1 348
Norge	11	48	15	48
Norden ellers	117	324	119	397
Vest-Europa ellers	144	183	117	196
EU-land i Øst-Europa	145	504	110	491
Andre land	149	195	155	216

6 Oppsummering

Hovedbildet er at alle innvandrergupper, med unntak av innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, kommer bedre ut enn befolkningen ellers med hensyn til sysselsetting og registrert ledighet som følge av de økonomiske nedgangstidene. Hovedårsaken synes å være at de fleste innvandrergupper hadde en gunstigere fordeling på næring før krisen startet. Befolkningen ellers og innvandrere fra EU-land i Øst-Europa var overrepresentert i de mest utsatte næringer, som deler av industrien og bygge- og anleggsvirksomhet og fikk dermed en rask økning i ledigheten fordi de hadde lav ledighet i utgangspunktet.

I foreliggende notat har vi sett på data om sysselsettingsutvikling som går fram til 4. kvartal 2008 slik at det bare er den første fasen i konjunkturedgangen som er fanget opp. Tallene for registrert ledighet går et stykke ut i 2009.

Ser man på veksten i den registrerte ledigheten fra 1. kvartal 2008 til 1. kvartal 2009 finner man noe av det samme bildet. Innvandrere fra Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika har en lavere prosentvis vekst i tallet på registrerte ledige enn andre innvandrergupper og befolkningen ellers. Men nivået på den registrerte ledigheten er fortsatt klart høyere for disse innvandrerguppene.

Endringstallene mellom situasjonstall for sysselsetting og ledighet på to tidspunkt fanger ikke opp de bruttostrømmer som skjer i arbeidsmarkedet. Bak en nedgang i sysselsettingen kan det ligge lavere innstrømming av nye sysselsatte, avgang fra sysselsetting i form av overgang til ledighet, men også tilbaketrekking fra arbeidsmarkedet ved for eksempel pensjonering eller overgang til heltids utdanning. Tilsvarende kan det bak en nettovekst i registrert ledighet ligge endringer i ulike bruttostrømmer inn og ut av ledighet. I denne første rapporten fra prosjektet har vi sett på en av disse strømmene; strømmen fra å være sysselsatt i 4. kvartal 2007 til registrert ledig i april 2009.

Vi finner at innvandrere fra Afrika, Asia og Sør- og Mellom Amerika som var sysselsatt i 2007 i større grad enn andre er blitt enten registrert ledige eller kommet på tiltak i april 2009. Dette er tilsynelatende i motsetning til at den generelle sysselsettingsnedgangen slår mindre sterkt ut for disse gruppene av innvandrere. Hovedgrunnen til de høyere overgangsratene synes imidlertid å være et mer generelt trekk uavhengig av konjunktursituasjonen. Når vi sammenligner størrelsen på overgangsrater fra sysselsetting til ledighet i en oppgangsperiode med den siste perioden som gled over i nedgangskonjunktur, finner vi at overgangsratene til registrert ledighet økte prosentvis klart minst for innvandrere fra Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika.

Vedlegg A: Tilleggstabeller

Tabell A1. Endring i sysselsettingen fra 4. kvartal 07 til 4. kvartal 08, etter landbakgrunn

Næring og landbakgrunn	Befolkningen		Innvandrere								
	I alt	Eksklusive innvandrere	I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst-Europa	Øst - Europa ellers	Nord-Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
I alt	40 998	13 106	27 892	2 256	4 081	10 929	1 968	469	5 658	1 735	796
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jordbruk, skogbruk, fiske	-770	-1 302	532	13	89	455	5	-1	-26	-2	-1
Råolje og naturgass	2 704	2 296	408	50	141	50	40	25	60	7	35
Industri og bergverksdrift	-685	-4 419	3 734	142	541	2 158	159	50	535	115	34
Kraft- og vannforsyning	616	536	80	9	26	15	15	1	7	7	0
Bygg og anlegg	4 471	1 079	3 392	40	443	2 663	72	14	120	8	32
Handel, hotell- og restaurant	1 508	-2 775	4 283	512	566	1 336	302	1	1 264	220	82
Transport og kommunikasjon	-1 589	-3 080	1 491	83	152	676	153	-13	275	137	28
Finansiell tjenesteyting	2 197	1 865	332	78	45	48	45	14	76	7	19
Forretningsm. tjenesteyting	18 906	12 184	6 722	906	1 089	2 521	413	234	1 086	291	182
Off. administrasjon og forsvar	677	-215	892	18	87	109	138	7	375	108	50
Undervisning	3 247	1 927	1 320	51	279	210	138	48	433	100	61
Helse- og sosialtjenester	7 443	3 619	3 824	238	403	486	481	22	1 251	699	244
Annen tjenesteyting	2 151	1 299	852	121	159	219	55	25	165	68	40

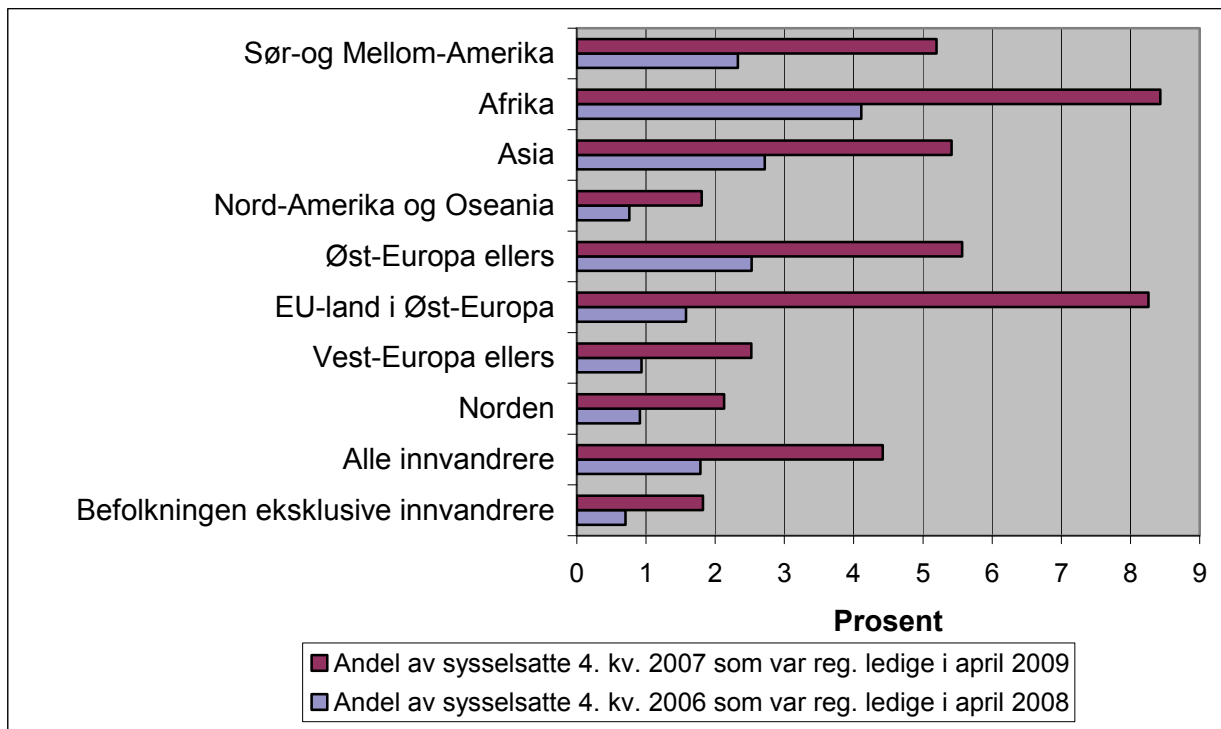
**Tabell A2. Endring i sysselsettingen fra 4. kvartal 2007 til 4. kvartal 2008, etter landbakgrunn.
Menn**

Næring og landbakgrunn	Befolkningen		Innvandrere								
	I alt	Eksklusive innvandrere	I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst-Europa	Øst - Europa ellers	Nord-Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
I alt	21 421	5 249	16 172	1 209	2 669	7 689	795	291	2 443	794	282
Jordbruk, skogbruk, fiske	-127	-544	417	11	72	348	7	2	-27	-2	6
Råolje og naturgass	2 026	1 759	267	31	94	30	27	11	50	5	19
Industri og bergverksdrift	-633	-3 455	2 822	92	420	1 714	88	22	392	83	11
Kraft- og vannforsyning	356	317	39	1	22	5	4	-3	7	3	0
Bygg og anlegg	4 269	1 069	3 200	18	423	2 576	56	11	92	2	22
Handel, hotell- og restaurant	2 192	74	2 118	236	330	731	98	10	542	118	53
Transport og kommunikasjon	-765	-2 023	1 258	71	131	571	98	-9	236	145	15
Finansiell tjenesteyting	1 195	1 007	188	57	24	20	18	13	46	4	6
Forretningsm. tjenesteyting	11 934	7 646	4 288	544	804	1 518	269	149	718	184	102
Off. administrasjon og forsvar	-1 068	-1 290	222	8	52	7	28	4	62	51	10
Undervisning	723	320	403	29	96	32	24	6	158	32	26
Helse- og sosialtjenester	367	-227	594	88	84	35	67	20	123	164	13
Annen tjenesteyting	954	587	367	28	82	113	18	19	66	33	8

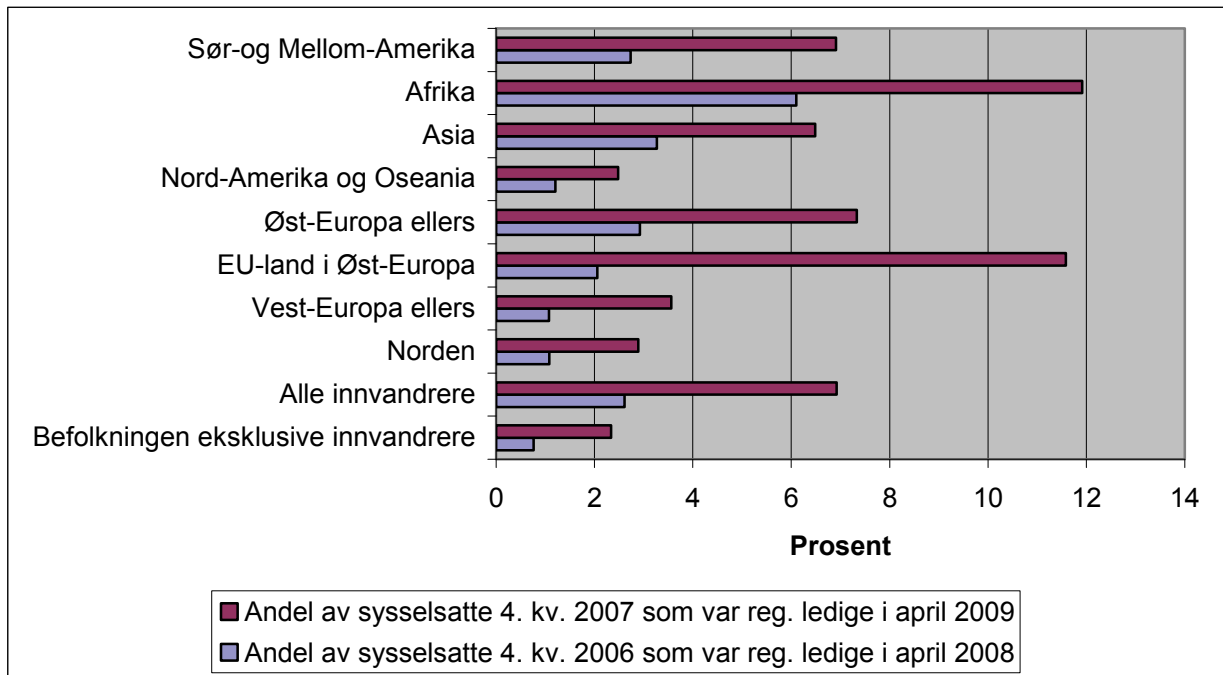
Tabell A3. Endring i sysselsettingen fra 4. kvartal 2007 til 4. kvartal 2008, etter landbakgrunn. Kvinner

Næring og landbakgrunn	Befolkningen		Innvandrere								
	I alt	Eksklusive innvandrere	I alt	Norden	Vest - Europa ellers	EU-land i Øst-Europa	Øst - Europa ellers	Nord-Amerika, Oseania	Asia	Afrika	Sør- og Mellom-Amerika
I alt	19 577	7 857	11 720	1 047	1 412	3 240	1 173	178	3 215	941	514
Jordbruk, skogbruk, fiske	-643	-758	115	2	17	107	-2	-3	1	0	-7
Råolje og naturgass	678	537	141	19	47	20	13	14	10	2	16
Industri og bergverksdrift	-52	-964	912	50	121	444	71	28	143	32	23
Kraft- og vannforsyning	260	219	41	8	4	10	11	4	0	4	0
Bygg og anlegg	202	10	192	22	20	87	16	3	28	6	10
Handel, hotell- og restaurant	-684	-2 849	2 165	276	236	605	204	-9	722	102	29
Transport og kommunikasjon	-824	-1 057	233	12	21	105	55	-4	39	-8	13
Finansiell tjenesteyting	1 002	858	144	21	21	28	27	1	30	3	13
Forretningsm. tjenesteyting	6 972	4 538	2 434	362	285	1 003	144	85	368	107	80
Off. administrasjon og forsvar	1 745	1 075	670	10	35	102	110	3	313	57	40
Undervisning	2 524	1 607	917	22	183	178	114	42	275	68	35
Helse- og sosialtjenester	7 076	3 846	3 230	150	319	451	414	2	1 128	535	231
Annen tjenesteyting	1 197	712	485	93	77	106	37	6	99	35	32

**Figur A3. Andel sysselsatte som var registrert ledige halvannet år senere etter landbakgrunn.
Prosent**

Figur A4. Andel sysselsatte menn som var registrert ledige halvannet år senere etter landbakgrunn. Prosent

Figur A5. Andel sysselsatte kvinner som var registrert ledige halvannet år senere etter landbakgrunn. Prosent

